

Notat

Dato: 06.08.2024
Reference: Økonomi

Overordnede rammer og opmærksomhedspunkter til budgetforhandlingerne 2025-2028

Baggrund og formål

Fra og med budget 2022 er der som en fast del af budgetprocessen udarbejdet en analyse af, hvilke usikkerheder, der knytter sig til beregningen af indtægter, størrelsen på kassebeholdningen samt anlægs- og driftsniveauet i det tekniske budget.

Det er i budgetproceduren for budget 2025-2028, som er godkendt af kommunalbestyrelsen den 16. januar 2024, besluttet at der til det tekniske budget fremlægges et notat, med det overordnede formål at komme med anbefalinger til de overordnede rammer for budgetforhandlingerne med udgangspunkt i Norddjurs Kommune økonomiske politik.

Indhold

På **side 2** er analysens konklusioner opsummeret.

På **side 3 - 5** gennemgås målsætningerne i den økonomiske politik, og strukturel balance, anlægsniveau og kassebeholdning i det tekniske budget for 2025-2028 gennemgås.

På **side 6 og 7** beskrives muligheden for at anvende dele af kassebeholdningen på at nedbringe kommunens gæld for at skabe et større råderum i de kommende år.

På **side 8 og 9** gennemgås særlige opmærksomhedspunkter om kommunens indtægter og udgifter i budgettet.

På **side 10 og 11** foretages der en følsomhedsanalyse af tilskuddet for faldende befolkningstal, da der er stor usikkerhed om tilskuddets størrelse i overslagsårene. Tilskuddet er et af de elementer i budgettet, der er mest usikkerhed omkring.

Opmærksomhedspunkter og anbefalinger

Analysens væsentligste konklusioner er her opsummeret i punktform.

Alle anbefalinger er lavet med udgangspunkt i de økonomiske målsætninger, som kommunalbestyrelsen har vedtaget 18. juni 2024.

- Det er vedtaget i målsætningerne i den økonomiske politik, at der skal være strukturel balance i budget og regnskab. Det vil sige, at udgifter og afdrag på lån i et givent år kan dækkes af indtægterne. Der er i det tekniske budget strukturelt overskud i 2025 på knap 2 mio. kr., og 0,4 mio. kr. i 2026, men det ændrer sig til et underskud på 0,4 mio. kr. i 2027 og et underskud på ca. 51 mio. kr. i 2028. Der skal være opmærksomhed på, at anlægsudgifterne i overslagsårene ligger under minimumsmålsætningen på 100 mio. kr. i den økonomiske politik. Hvis niveauet for anlægsudgifterne skal hæves til målsætningen, vil det medføre, at der bliver strukturelt underskud i alle overslagsår svarende til 18 mio. kr. i 2026, 39 mio. kr. i 2027 og 89 mio. kr. i 2028. Der skal derfor foretages en tilpasning af kommunens udgifter for at skabe strukturel balance i overslagsårene.
- Anlægsudgifterne er cirka 20 mio. kr. for lave i 2026 og 40 mio. kr. for lave i årene 2027 og 2028 sammenlignet med kommunens minimumsmålsætning på ca. 100 mio. kr. årligt.
- Kassebeholdningen er større end minimumsmålsætningen på 175 mio. kr., og det vil være muligt at anvende en del af kassebeholdningen til ekstra afdrag på gæld i 2025. Hvis der afdrages ekstra på gælden, vil der blive skabt et råderum i overslagsårene. Det er dog kun hensigtsmæssigt at anvende kassebeholdningen til ekstra afdrag, hvis der i øvrigt er strukturel balance i budgettet.
- Tilskuddet fra faldende befolkningstal forventes at falde fra ca. 92 mio. kr. i 2025 til 33 mio. kr. i 2028. Det skyldes at kommunen gradvist mister tilskuddet for faldet i befolkningstallet i 2018 og 2019 på over 1.100 borgere i alt, og at nedgangen i befolkningen er aftaget. Hvis kommunen ikke længere har et fald i befolkningstallet, vil kommunen over tid miste hele tilskuddet. Der er fortsat stor usikkerhed om udviklingen i tilskuddets størrelse på grund af de mange fordrevne fra Ukraine.
- I 2028 modtager kommunen ikke længere tilskud for skatteenedsættelsen i 2023 på 0,1 procentpoint. Tilskuddet udgør 4,6 mio. kr. i 2027.
- Velfærdsområderne: Indmeldingerne i budgetopfølgningerne viser, at der på både Voksen- og Plejeudvalget og Børne- og Ungdomsudvalgets område er merforbrug og en række aftaleholdere på begge udvalg er under udvidet økonomisk styring. Velfærdsområdet arbejder med emner til omprioriterings- og udviklingsforslag til at skabe budget i balance i overslagsårene. Dette omhandler blandt andet Velfærdsplanen, som med afsæt i Ældrebolighandleplanen har til formål om at styrke den faglige kvalitet og imødekomme de fremtidig behov på områderne og omhandler eksempelvis også råderumsforslag på skoleområdet, som indeholder forslag til struktur og kapacitet på skoleområdet.

Økonomiske målsætninger og det tekniske budget 2025-2028

Kommunalbestyrelsen vedtog den 18. juni 2024 en revidering af Norddjurs Kommunes økonomiske politik. Den økonomiske politik indeholder målsætninger om udgiftsniveau, kassebeholdning og gæld:

- **Balance i budgettet** - Der skal være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige at indtægterne skal dække driftsudgifter, anlægsudgifter og afdrag på kommunens gæld.
- **Anlæg** - Anlægsudgifterne skal følge anlægsrammen som pt. årligt udgør ca. 100 mio. kr.
- **Kassebeholdning** - Den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 175 mio. kr.
- **Gæld** - Der skal som udgangspunkt være en årlig afvikling på mindst 10 mio. kr. af kommunens gæld excl. ældreboliger. Dog kan der være år, hvor det er nødvendigt at optage lån til kritisk infrastruktur.

I tabel 1 er et udsnit af budgetbalancen fra det tekniske budget for 2025-2028:

	2025	2026	2027	2028
Resultat af ordinær drift	-109,4	-100,7	-80,3	-27
Anlægsudgifter	99,5	82	61,3	61,3
Afdrag på egne lån og feriepenge	11,6	11,8	11,9	8,8
Strukturel balance	-1,7	-0,4	0,4	50,7
Kasseforøgelse (-) Kasseforbrug (+)	-6,3	-5	-19	50,7
Kassebeholdning gennemsnit	406,5	411,5	422,7	404

Det ses i tabel 1, at målsætningen om gældsafvikling og kassebeholdning er opfyldt i det tekniske budget, men at målsætningen om anlægsudgifter på ca. 100 mio. kr. ikke er overholdt i overslagsårene. Når anlægsudgifterne i overslagsårene hæves til målsætningen, vil det medføre at der er strukturelt underskud i alle overslagsår.

I tabel 2 er anlægsudgifterne fastsat til 100 mio. kr., så minimumsmålsætningen er overholdt og det er beregnet hvilken effekt, det vil have på den strukturelle balance.

	2025	2026	2027	2028
Anlægsudgifter	100,0	100,0	100,0	100,0
Strukturel balance	-1,7	17,5	39,1	89,4

Af tabel 2 fremgår det, at der er strukturelt underskud på ca. 18 mio. kr. i 2026, 39 mio. kr. i 2027, og 89 mio. kr. i 2028, hvis anlægsbudgettet hæves til 100 mio. kr. Udgifterne er derfor cirka 89 mio. kr. for høje i 2028, hvis den økonomiske politik skal overholdes. Der kan dog også være anlægsindtægter forbundet med højere anlægsudgifter.

I 2025 har Norddjurs Kommune fået udmeldt en vejledende anlægsramme på 101 mio. kr. Der er i øjeblikket budgetlagt med 99,5 mio. kr. i anlægsudgifter.

I tabel 3 vises udviklingen i kassebeholdningen, hvis det antages, at der er strukturel balance i alle år i overensstemmelse med den økonomiske politik. Det forudsætter, at der laves tilpasninger af kommunens udgifter eller indtægter ved at iværksætte råderumsforslag, så der ikke længere er strukturelt underskud.

Tabel 3: Udviklingen i kassebeholdningen i det tekniske budget ved strukturel balance i alle år				
	2025	2026	2027	2028
Strukturel balance	0,0	0,0	0,0	0,0
Kasseforøgelse (-) Kasseforbrug (+)	-6,2	-4,5	-19,4	0
Kassebeholdning gennemsnit	406	411	422	427
Usikkerhedsinterval	+/- 30	+/- 40	+/- 50	+/- 60
Kassebeholdning med usikkerhedsinterval	376-436	371-451	372-472	367-487

Det fremgår af tabel 3 at den gennemsnitlige kassebeholdning forventes at være cirka 427 mio. kr. i 2028, hvis det strukturelle overskud er 0 kr. i alle år. Dette forudsætter også, at regnskabet for 2024 svarer til det forventede regnskab i budgetopfølgningen per 31. maj 2024, korrigeret for den forventede virkning af midtvejsreguleringen af kommunens tilskud i 2024.

Den estimerede usikkerhed er +/- 60 mio. kr. i 2028. Usikkerheden er udtryk for, at ind- og udbetalinger kan falde anderledes ud, end det er antaget i prognosen. Over tid kan der også ske forskydninger i kortfristet gæld og tilgodehavender. Usikkerheden dækker ikke over risikoen for budgetoverskridelser i budgetperioden eller ændringer i det forventede regnskab i 2024.

Det forventes dermed, at den gennemsnitlige kassebeholdning som minimum er 367 mio. kr. i 2028, hvis der er strukturel balance i regnskab 2025-2028. Det er 192 mio. kr. mere end minimumsmålsætningen på 175 mio. kr. Der bør dog udvises varsomhed med at anvende hele beløbet på f.eks. at afdrage ekstra på kommunens gæld, da der ikke er nogen garanti for, at regnskabet for 2024 svarer nøjagtigt til det nuværende forventede regnskab, og fordi budgetforudsætningerne i budgetperioden kan ændre sig. Det er generelt en fordel at have en robust kassebeholdning, da det giver fleksibilitet. I 2022 anvendte kommunen f.eks. kassebeholdning til at dække 36 mio. kr. i midtvejsregulering af bloktilskuddet samt til et kapitalindsud på 10 mio. kr. i Aarhus Airport. Desuden var der tab på kommunens værdipapirer i 2022 på ca. 30 mio. kr.

Hvis målsætningen om anlægsudgifter på 100 mio. kr. overholdes

Hvis der ikke skabes strukturel balance i budgetårene vil det betyde et træk på kassen. Ydermere er anlægsbudgettet under målsætningen i overslagsårene i det tekniske budget. Hvis anlægsbudgettet hæves til målsætningen om ca. 100 mio. kr. årligt, men der ikke findes tilpasninger, vil det betyde et kassetræk på ca. 145 mio. kr. over budgetperioden. Da kassebeholdningen beregnes som en 365 dages gennemsnit, vil der være en forsinkelse i hvordan kassen påvirkes.

Tabel 4 viser udviklingen i kassebeholdningen i overslagsårene, givet at man overholder målsætningen om anlægsudgifter på 100 mio. kr., men ikke overholder målsætningen om strukturel balance.

Tabel 4: Udviklingen i kassebeholdningen ved 100 mio. kr. i anlægsudgifter i overslagsårene				
	2025	2026	2027	2028
Strukturel balance (-=overskud, +=underskud)	-1,7	17,5	39,2	89,4
Kasseforøgelse (-) Kasseforbrug (+)	-6,2	13	19,8	89,4
Kassebeholdning gennemsnit	406	403	387	330

Usikkerhedsinterval	+/- 30	+/- 40	+/- 50	+/- 60
Kassebeholdning med usikkerhedsinterval	376-436	363-443	337-437	270-390

Hvis vi tager højde for usikkerheden, som ikke dækker over risikoen for budgetoverskridelser i budgetperioden eller ændringer i det forventede regnskab i 2024, forventes der en gennemsnitlig kassebeholdning på minimum 270 mio. kr. i 2028. Det er 95 mio. kr. mere end minimumsmålsætningen på 175 mio. kr.

Det frarådes at anvende overskudslikviditet på varige driftsændringer, da kommunen så vil have et varigt strukturelt underskud, og midlerne i kassebeholdningen kan kun anvendes én gang.

Der er tre oplagte områder, som man på en styrbar måde kan anvende en del af overskudslikviditeten uden at have et varigt strukturelt underskud:

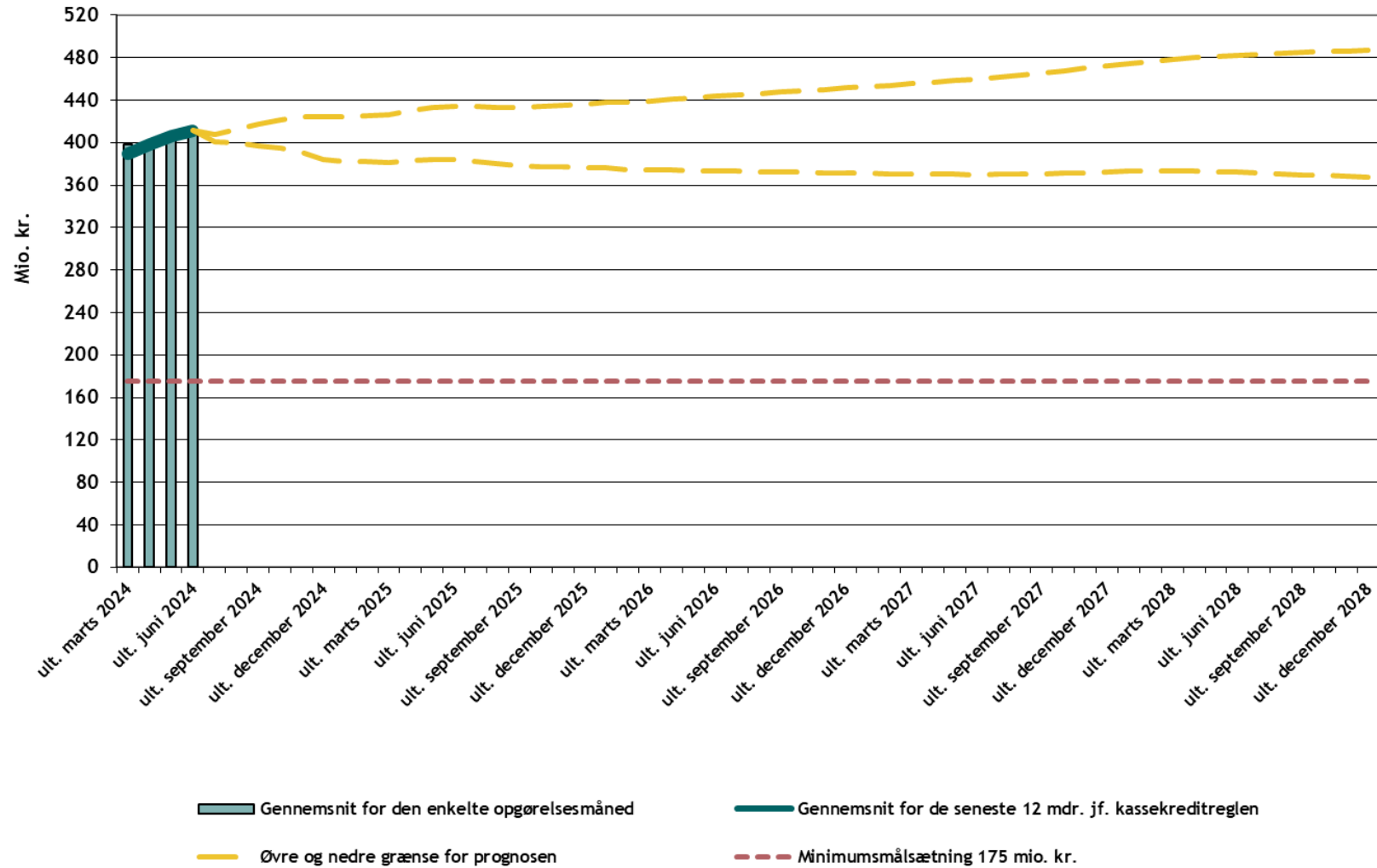
- Ekstraordinært afdrag på kommunens ordinære lån hos KommuneKredit
- Afvikling af gæld til Lønmodtagernes Feriemidler
- Anlæg

I 2025 er kommunens vejledende anlægsramme på 101 mio. kr., så anlægsudgifterne kan kun øges marginalt i forhold til det, der allerede er planlagt fra budgetlægningen sidste år.

I næste afsnit er der en beskrivelse af, hvordan kommunen eventuelt kan bruge en del af kassebeholdningen på at afdrage yderligere på kommunens gæld.

Likvidetsprognosen med strukturel balance vises grafisk i figur 1 på næste side:

Figur 1: Prognose for gennemsnitlig kassebeholdning 2025 - 2028 ved strukturel balance i teknisk budget

Ekstra afdrag på langfristet gæld

Ved at anvende en del af kassebeholdningen på at afdrage på kommunens langfristede gæld i 2025, kan der frigøres et råderum i senere år. Kommunen kan både afdrage ekstra på kommunens egne lån hos KommuneKredit og kommunens gæld til Lønmodtagernes Feriemidler vedrørende skyldige feriemidler.

Rentestigningerne i 2022 og 2023 har gjort det mere attraktivt at afdrage på kommunens lån, da kursen på de fastforrentede lån er faldet, og rentebesparelsen er større ved indfrielse af lån med variabel rente. Afdrag på kommunens lån hos KommuneKredit vil kunne frigive et råderum i overslagsårene.

Kommunen kan indfri sine lån hos KommuneKredit. De variable lån kan altid indfries til kurs 100, mens kursen på de fastforrentede lån afhænger af det aktuelle renteniveau.

De skyldige feriepenge fremskrives svarende til lønudviklingen. Det kræver dog en fuld indfrielse af feriepengeforpligtelsen for at der kan skabes råderum i overslagsårene. En delvis indfrielse forkorter tilbagebetalingstiden.

I 2020, 2021, 2022 og 2024 er der afdraget ekstraordinært på kommunens lån. I 2022 og 2023 er der desuden blevet afdraget på kommunens skyldige feriemidler. Det betyder, at kommunens resterende langfristede gældsforpligtelser har lange udløbsdatoer, hvilket gør dem relativt dyre at indfri, i forhold til den årlige besparelse indfrielsen ville medføre.

Norddjurs Kommune har lån hos KommuneKredit med en samlet restgæld på 118 mio. kr. ved udgangen af 2024. Dette er cirka 43 % mindre end landsgennemsnittet per 31. december 2023 målt per indbygger.

Lån med variabel rente

Lån med variabel rente kan indfries helt eller delvist til kurs 100 uden omkostninger for kommunen. Der er udarbejdet råderumsforslag vedrørende ekstraordinært afdrag på to af kommunens fem variabelt forrentede lån. Lånene er vist i tabel 5. Den årlige ydelse (afdrag + rente) er vist for hvert lån. Hvis et lån indfries i 2025, vil afdragene på lånet i overslagsårene falde bort, og være med til at nedbringe det strukturelle underskud.

Lånenummer	Udløbsdato	Restgæld ultimo 2025 (mio. kr.)	Ydelse (mio. kr.)		
			2026	2027	2028
201137402*	10-01-2028	11,8	4,6	4,4	1,1
201239763	30-03-2037	16,6	1,8	1,8	1,8
I alt		28,4	6,4	6,2	2,9

*Note: lån nr. 201137402 indeholder en renteswap, der konverterer lånet fra variabelt til fastforrentet. Denne aftale skal indfries for at lånet kan indfries. Det anslås, at indfrielsesværdien er 180.000 kr.

At indfri de to lån ultimo 2025, vil have en samlet pris på 28,6 mio. kr. da det ene lån har en renteswap-aftale som også skal indfries. Det ene lån har en udløbsdato i 2028, og den langsigtede effekt af tidlig indfrielse fra og med 2029 vil derfor være en besparelse på 1,8 mio. kr. årligt, da det ene lån alligevel ville have været udløbet i 2028.

Tilbagebetaling af skyldige feriemidler

Alle landets kommuner fik en ny gæld i form af skyldige feriemidler, da den nye ferielov trådte i kraft i 2020. Ved udgangen af 2023 udgjorde de skyldige feriemidler cirka 86 mio. kr. for Norddjurs Kommune.

Kommunen kan til hver en tid vælge at afdrage skyldige feriemidler før tid. Da der er en del administration forbundet med de årlige indbetalinger, og da feriemidlerne fremskrives i takt med lønudviklingen, kan en fuld indfrielse være hensigtsmæssig. En delvis indfrielse vil dog ikke bidrage med øget råderum frem til og med 2029.

Kommunalbestyrelsen har på møde den 29. maj 2020 besluttet, at de skyldige feriemidler skal forblive i kommunen og indbetales løbende til Feriefonden. I budget 2022 blev det besluttet at afdrage 28 mio. kr. ekstra i 2022, og så sætte de årlige indbetalinger ned fra 5,2 mio. kr. til et minimum på cirka 1,4 mio. kr. til og med 2029, hvor kommunen betaler sidste ydelse på kommunens største lån. Indbetalingerne kan derfor ikke reduceres yderligere før 2030, selvom der afdrages ekstra i budgetperioden.

I 2023 bliver der indbetalt 10 mio. kr. ekstra, hvilket forkorter tilbagebetalingsperioden med 2-3 år. De skyldige feriemidler forventes tilbagebetalt cirka i 2041.

Opmærksomhedspunkter indtægter og udgifter

- **Tilskud til kommuner med faldende befolkningstal:** Hvert år fordeles der cirka 2 mia. kr. mellem de kommuner, som har oplevet et fald i befolkningstallet de seneste 8 år. Kort sagt kan en kommune have særligt store indtægter i op til otte år, hvis kommunen har oplevet et stort fald i befolkningstallet. Norddjurs Kommune er i den situation, at der stort set har været befolkningsnedgang siden 2018, og kommunen modtager derfor et stort tilskud hvert år i budgetperioden. Der er stor usikkerhed om størrelsen på tilskuddet i overslagsårene, da det er afhængigt af, hvor mange kommuner der indgår i kriteriet, og fordi der er usikkerhed om de mange fordrevne fra Ukraine. Der er derfor foretaget en følsomhedsanalyse i næste afsnit. Der skal desuden være opmærksomhed på, at tilskuddet forventes at falde kraftigt i løbet af budgetperioden, da kommunen gradvist mister en del af tilskuddet fra den store nedgang i 2018 og 2019. Tilskuddet i 2025-2028 falder mere end der var forventet i sidste års budget. Det skyldes både at flere kommuner er inde i ordningen og dermed er enhedsprisen lavere, og at der ventes et lavere fald i antallet af borgere i den ny befolkningsprognose.
- **Ukraine:** Der er fortsat usikkerhed om de fordrevne fra Ukraine eventuelt vil vende hjem. Danmarks Statistik forventer i deres befolkningsfremskrivning, at alle med opholdstilladelse efter særloven vil forlade Danmark inden udgangen af 2025, hvor opholdstilladelsen formelt udløber. Denne antagelse anvendes i KL's tilskudsmodel til beregning af indtægterne i overslagsårene. Denne samme antagelse er ikke indarbejdet i vores egen befolkningsprognose og dermed mængdeberegningerne på udgiftssiden. Som følge heraf, er der indarbejdet en mindre korrektion under indtægterne, for at sikre overensstemmelse mellem forudsætningerne på indtægtssiden og udgiftssiden i forhold til antal borgere.
- **Økonomiaftaler:** Kommunernes samlede indtægter bliver hvert år aftalt i økonomiaftalen mellem KL og Regeringen. I det tekniske budget er der ikke indregnet stigninger i kommunens indtægter på baggrund af forventninger til økonomiaftalerne for 2026, 2027 og 2028, da en eventuel stigning afhænger af den konkrete aftale. Der er i økonomiaftalen for 2025 aftalt en stigning i serviceudgifterne med 3,2 mia. kr. på landsplan til finansiering af bl.a. demografi, implementering af den vedtagne ældrereform, og de stigende udgifter på socialområdet.
- **Selvbudgettering:** Norddjurs Kommune valgte i lighed med 81 andre kommuner i landet at selvbudgettere i 2024. Den endelige efterregulering for 2024 kendes først i 2027. Norddjurs Kommune vil blive efterreguleret med eventuelle ændringer på skatteindtægterne, men også med modregning i bloktilskuddet, svarende til øvrige kommuners gevinst ved selvbudgetteringen. De seneste prognoser viser, at Norddjurs Kommune i 2027 vil have en nettogevinst som følge af selvbudgetteringen på ca. 10 mio. kr.
- **Grundskyld:** Staten overtog i 2024 opgaven med opkrævning og inddrivelse af grundskyld. Skatteministeriet har udsendt foreløbig skøn over den enkelte kommunes provenu af grundskylden. Der er fortsat stor usikkerhed forbundet med disse skøn og Skatteministeriet har opdateret skønnet i forbindelse med udmeldelsen af statsgarantien for 2025. Der hersker stor usikkerhed om størrelsen af grundskylden, da Skatteministeriet fortsat arbejder på at tilvejebringe valide ejendomsvurderinger. Dette gælder også for vurderingsperioden 2021 - 2023, hvor Vurderingsstyrelsen pt. udsender nye vurderinger. Eventuelle rettelser bliver ligeledes korrigeret overfor kommunerne i 2027. Dette er med til at skabe usikkerhed om størrelsen af den kommunale grundskyld og dermed indtægterne i overslagsårene og størrelsen af efterreguleringen i 2027 kendes således ikke endnu.

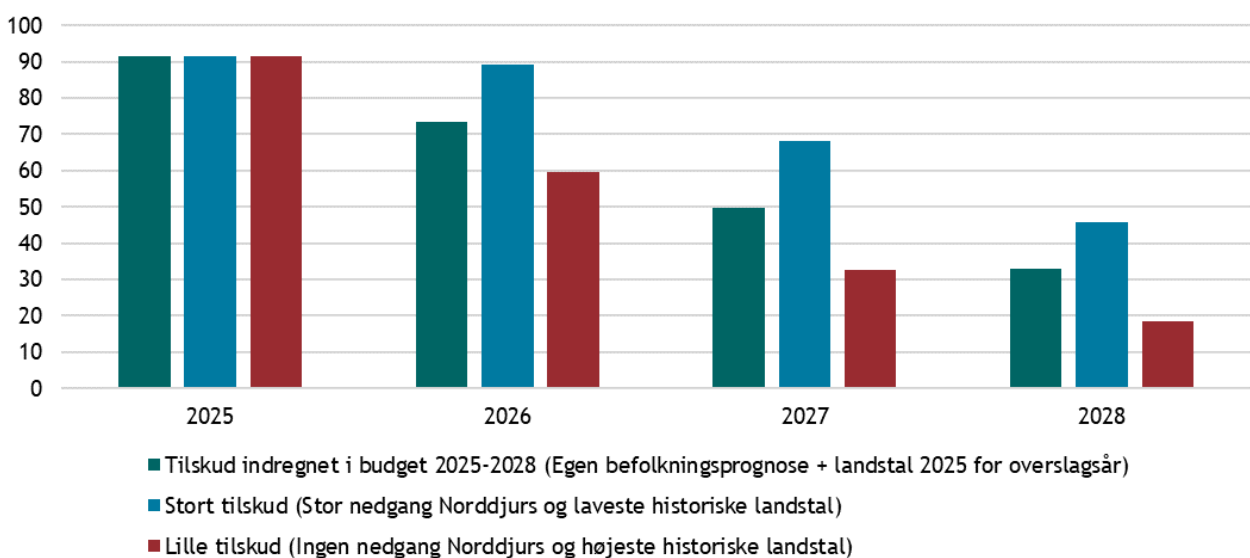
- **Tilskud til nedsættelse af skat:** Kommunen modtager tilskud for at have sat skatten ned fra 26,3 til 26,1 % i 2022 og til 26,0 % i 2023. I 2027 modtager kommunen ikke længere tilskud for skattenedsættelsen i 2022. Tilskuddet udgør 9,4 mio. kr. i 2026. I 2028 modtager kommunen ikke længere tilskud for nedsættelsen i 2023. Tilskuddet udgør 4,6 mio. kr. i 2027.
- **Overførselsudgifter:** Kommunerne modtager et samlet tilskud (budgetgarantien) svarende til statens skøn for kommunernes samlede overførselsudgifter, og tilskuddet fordeles efter indbyggertallet. Hvis udviklingen i en kommune er væsentligt anderledes end på landsplan, så vil kommunen selv skulle betale hovedparten af de ekstra udgifter. Refusionen fra staten er på de fleste ydelser ned til 20 %. Overførselsudgifterne kan derfor have stor indvirkning på kommunens råderum. Udsigterne for de kommende år er som altid behæftet med en vis usikkerhed. Sidste år var forventningen, at ledigheden ville stige. Der har dog ikke været så negativ en udvikling som ventet, og derfor er der i det nye skøn indarbejdet en reduktion i overførselsudgifterne i 2025 og frem på ca. 19 mio. kr. årligt. Skiftende konjunkturer kan dog føre til forskelle på tværs af landet, og dermed påvirke kommunens balance mellem indtægter og udgifter.
- **Velfærdsområderne:** Indmeldingerne i budgetopfølgningerne viser, at der på både Voksen- og Plejeudvalget og Børne- og Ungdomsudvalgets område er merforbrug og en række aftaleholdere på både BUU og VPU er under udvidet økonomisk styring. Hvis ikke der bremses op, er den afsatte budgetramme i det tekniske budget på VPU og BUU ikke tilstrækkelig. På landsplan er der generelt et pres på socialområdet. Velfærdsområdet arbejder med emner til omprioriterings- og udviklingsforslag til at skabe budget i balance i overslagsårene. Dette omhandler blandt andet Velfærdsplanen, som med afsæt i Ældrebolighandleplanen har til formål om at styrke den faglige kvalitet og imødekomme de fremtidige behov på områderne og omhandler eksempelvis også råderumsforslag på skoleområdet, som indeholder forslag til struktur og kapacitet på skoleområdet.

Tilskud for faldende befolkningstal

Hvert år fordeles der gennem udligningsordningen cirka 2 mia. kr. mellem de kommuner, som har haft faldende befolkningstal over de seneste 8 år. I 2025 modtager kommunen cirka 91,6 mio. kr. Tilskuddet forventes at blive væsentligt mindre i de kommende år. Der er altid stor usikkerhed om tilskuddets størrelse i overslagsårene. Usikkerheden er særlig stor på grund af de mange fordrevne fra Ukraine.

Figur 2 viser det budgetterede tilskud fra faldende befolkningstal i budget 2025-2028 samt to scenarier hvor kommunen får et større og et mindre tilskud. Det fremgår, at det budgetterede tilskud er 91,6 mio. kr. i 2025, 73,5 mio. kr. i 2026, 49,7 mio. kr. i 2027 og 32,8 mio. kr. i 2028.

Figur 2: Tilskud fra faldende befolkningstal i mio. kr. 2025-2028 ved forskellige scenarier

Tilskuddet som Norddjurs Kommune modtager afhænger af nedgangen i befolkningstallet i landets øvrige kommuner. Summen for landets øvrige kommuner kaldes i dette afsnit for landstallet. Jo højere landstallet er, jo mindre andel får Norddjurs Kommune af den samlede pulje.

De grønne søjler viser det tilskud, som er indregnet i det tekniske budget for 2025-2028. Der er taget udgangspunkt i kommunens egen befolkningsprognose. Landstallet for 2025 er anvendt i alle overslagsårene.

De blå søjler viser et scenarie med et større tilskud. Det antages, at nedgangen i Norddjurs Kommunes befolkningstal er 50 % større end i befolkningsprognosen. Landstallet er beregnet som det laveste antal i et enkelt år (cirka 12.000 i 2020).

De røde søjler viser et scenarie med et mindre tilskud. Det antages at Norddjurs Kommunes befolkningstal ikke ændrer sig efter 1. januar 2025. Landstallet er beregnet som det højeste antal i et enkelt år (cirka 42.000 i 2015).

Det fremgår af figur 2, at tilskuddet i de to scenarier er henholdsvis cirka 13 mio. kr. større og 14,4 mio. kr. mindre i 2028, sammenlignet med de 32,8 mio. kr., som er indregnet i 2028 i det tekniske budget for 2025-2028. Der er derfor en risiko for, at størrelsen af dette tilskud kan variere betydeligt hvis forudsætningerne ændrer sig.

Tilskuddet bliver mindre fra 2026

Der skal være opmærksomhed på, at tilskuddet fra faldende befolkningstal er særligt højt på den korte bane i budgetperioden, da kommunen fortsat får tilskud for det store fald i befolkningstallet på i alt 1.110 personer i 2018 og 2019. Tilskuddet vil i 2026, 2027 og 2028 gradvist blive mindre, når kommunens tilskud fra det store fald i befolkningstallet i 2018 og 2019 bliver udfaset.

Hvis kommunen ikke har et fald i befolkningstallet, vil kommunen efter en årrække ikke længere modtage tilskud.

Befolkningsprognosen for 2024 viser at nedgangen i antal borgere i det kommende år forventes at aftage, hvilket er en positiv tendens, og en øget bosætning kan være med til at bidrage til den demografiske sammensætning, og indtægtsgrundlaget for kommunen.